

„Osmý div světa“ je z terakoty

aneb Čínská armáda v pražské Lucerně

Sedm starověkých „divů světa“ zná asi kdekdo. Vždyť slova jako „pyramida“ či „mauzoleum“ se užívají dodnes. Pohlédneme-li však za obzor evropské civilizace, nalezneme tam nezanedbatelné množství dalších architektonických a výtvarných památek, které by starověcí vzdělanci k oné původní sedmičce bez váhání přidali.

Jedním z těchto adeptů na „osmý div“ je i **terakotová armáda** prvního čínského císaře Čchin Š-chuang-tiho, kterému se ve 3. stol.př.n.l. podařilo sjednotit celou zemi. Jeho dynastie Čchin dala ostatně Číně i jméno.

Když čínští rolníci z vesnice Ši-an v kraji Lin-tchung roku 1974 narazili při kopání studní na hliněné figury vojáků v životní velikosti, nemohli vůbec tušit, jak významný objev se jim podařil. Nález naštěstí nezůstal utajen a v několika dalších letech zde čínští archeologové odkryli na ploše zhruba 20 tisíc m² terakotovou armádu v bojové sestavě, která byla přes 2200 let doslova zakopána v zemi.

Na 8 tisíc terakotových bojovníků a koní se sto vozy zde v dlouhých čtyřstupech střeží 1,5 km vzdálenou pohřební mohylu Prvního císaře. Už v roce 1980 vzniklo na místě naleziště obrovské muzeum a terakotové figury mohlo od té doby podle čínských údajů zhlédnout na 50 milionů návštěvníků. O sedm let později se celý areál císařova hrobu a terakotové armády stal součástí světového kulturního dědictví UNESCO. Jeden z nejvýznamnějších archeologických objevů 20. století se tak dočkal oprávněné pozornosti. Ještě zdaleka však není odkryt celý areál.

Protože Čína je pro nás Evropany poněkud z ruky, rozhodli se dva podnikaví nadšenci z Německa R. Grüneberger a B. Pfrenzinger přivést alespoň část úžasné terakotové armády do Evropy. Originály samozřejmě z Číny nesmí, a proto nechali podle původních výrobních postupů zhotovit 180 kopií terakotových figur v původní velikosti (pěchotu, generály i koně) a dalších 1000 vojáků v bojové formaci v měřítku 1:10. Během uplynulých pěti let tato výstava proputovala deset německých měst a Vídeň. Od jara letošního roku byla k vidění ve velkém sále pražské Lucerny, kde si ji na konci října prohlédli i studenti sexty trhovosvinenského gymnázia.

Terakotové figury působí poměrně živě. Protože je tehdy vyrábělo více dílen, mají i odlišné obličejové – archeologové rozlišili asi deset základních typů hlav. Všechny figury měly kdysi v ruce skutečné zbraně, které však vykradači hrobů už ve starověku uloupili, a byly rovněž zbarveny. Na vzduchu však barvy velice rychle zmizely, a proto se archeologové rozhodli ponechat dosud neodkryté figury kvůli budoucímu výzkumu v zemi.

A co že je vlastně ona „terakota“? V italštině (terracotta) označuje toto slovo „pálenou hlínu“. Je to hlína, která obsahuje velké částičky, a proto je po

vypálení poměrně měkká a porézní. Říká se jí také „krátká“ hlína, protože rychle vysychá. Právě tento typ se užívá k sochařským účelům. Vypaluje se tzv. na horký střeš při teplotě asi 800 °C a vždy se při vypálení smrští. Protože figury terakotových vojáků jsou vysoké od 1,75 do 1,98 m, mohly mít před vypálením průměrnou výšku asi 2,20 m.

Na výstavě však nebyly k vidění jen terakotové figury. Studenti si mohli prohlédnout i ukázky staré čínské módy včetně oblečení císaře a vysokých hodnostářů. Brnění vytvořené z kamenných destiček také hned tak někde nevidíte.

Terakotová armáda patří ke kandidátům na „osmý div světa“ zcela právem. Pokud ovšem Velká čínská zeď nebude proti.

Text i foto: Mgr. F. Slípka
/psáno pro Trhvosvinenské listy
č. 11, 2009/

P.S. Studenti sexty navštívili během této exkurse ještě další dvě zajímavé akce: v centru Arkády na Pankráci si prohlédli slavné i méně známé vozy Formule 1 a v Národním muzeu pak nově otevřenou výstavu Příběh planety Země /viz Fotogalerie/.